

МАКС ФРИШ

ИСТОРИЯТА НА ИЗИДОР

Превод от немски: Венцеслав Константинов, —

chitanka.info

Изидор бил по професия аптекар, следователно добросъвестен човек, при това припечелвал съвсем не зле, бил баща на неколцина деца и мъж в разцвета на годините си. Излишно е да подчертаваме, че Изидор бил примерен съпруг. Въпреки всичко, трудно понасял постоянно да го разпитват къде е ходил. От това можел да побеснее, естествено, само вътрешно — външно не давал да се разбере нищо. Да прави скандали не си струвало, защото както вече казахме, бракът му бил щастлив.

Едно прекрасно лято съпрузите предприели, както тогава било на мода, пътуване до Майорка и независимо от нейните вечни въпроси, които скрито го дразнели, всичко вървяло от добре по-добре. По време на отпуска Изидор умее да бъде изключително нежен. Живописният Авиньон очаровал и двамата и те обикаляли из града, уловени подръка. С пристигането им в Марсилия се навършвали точно девет години от сватбата на Изидор с жена му, която човек трябва да си представя като достойна за любов съпруга. Средиземно море блестяло като на рекламен плакат! За скрит гняв на съпругата, която вече се разположила в парахода за Майорка, в последния момент Изидор решил да си купи вестник. До известна степен той може би сторил това от чист инат в отговор на нейните постоянни разпитвания къде отива. За бога, сам той трудно можел да каже. Просто до тръгването на парахода оставало още малко време и му се прищяло, ей така, по мъжки да се поразтъпче. От чист инат, както вече казахме, Изидор забил нос в купения френски вестник и докато съпругата му фактически вече пътувала за живописната Майорка, той най-сетне бил сепнат от корабната сирена, вдигнал очи и открил, че съвсем не седи до жена си, а се е озовал на някакъв доста мръсен товарен параход, също под пара, натъпкан догоре с мъже в жълти униформи. Тъкмо вече освобождавали големите въжета. Онова, което Изидор успял още да види, било само как вълноломът се отдалечава. Дали загубил съзнание от ужасната жега, или от юмручния удар в брадата, който му нанесъл някакъв френски сержант, не бих могъл да кажа; затова пък смее да твърдя с увереност, че в Чуждестранния легион Изидор, аптекарят, прекарал значително по-суров живот от преди. За бягство не можело да става и дума. Жълтият форт, където Изидор се възпитал да бъде мъж, се извисявал самотно сред пустинята, чиито слънчеви залези той се научил да цени. Наистина сегиз-тогиз, стига само да не бил прекалено

уморен, той си спомнял за своята съпруга и навярно щял дори да ѝ пише, ако писмата не били забранени. Франция все още воювала за изгубените си колонии, тъй че Изидор скоро пообиколил света, нещо, за което по-рано не можел и да мечтае. Разбира се, той забравил аптеката си, както други криминалното си минало. С течение на времето Изидор дори престанал да тъгува по страната, претендираща в документите му да е негова родина. И години по-късно Изидор проявил истинска почтеност, когато една прекрасна утрин прекрачил прага на градинската порта — брадясал и измършавял, с тропическия шлем под мишница, за да не уплаши с необичайния си вид съседите, които отдавна смятали аптекаря за покойник. От само себе си се разбира, че на колана на Изидор висял револвер.

Това станало една неделя, на рождения ден на съпругата му, която, както вече споменахме, той обичал, макар през всичките тия години да не ѝ пратил дори една картичка. За миг, при вида на своя непроменен дом, все още уловен за дръжката на градинската порта, несмазана и скърцаща като някога, Изидор се поколебал. Петте му деца, които до едно приличали на баща си, ала със седем години по-големи — това поразило Изидор, — още отдалече се развикали:

— Папи! Папи!

Връщане назад нямало. И Изидор продължил напред като мъж, закален в сурови боеве, окрилян от надеждата, че скъпата му съпруга, ако се окаже вкъщи, няма да му иска обяснения. Той крачел по моравата, сякаш се завръщал както обикновено от аптеката си, а не от Африка и Индокитай.

Съпругата, загубила ума и дума, седяла под нов слънчобран. Великолепният ѝ пеньоар Изидор виждал също за първи път. Прислужницата, също новост за него, незабавно донесла чаша за брадатия господин, когото очевидно без всякакво съмнение, но и без недоброжелателство сметнала за новия домашен приятел. Изидор промълвил, че тук, в страната, е доста хладничко и смъкнал засуканите си ръкави. Децата сияели от щастие, че могат да си поиграят с тропическия шлем, което, естествено, не минало без кавги, а когато на масата се появило и ухаещото кафе, идилията била пълна: неделна утрин с камбанен звън и празнична торта! Какво повече можел да иска Изидор? Без да обръща внимание на новата прислужница, която вече подреждала приборите, Изидор протегнал ръка към съпругата си.

— Изидор! — казала тя, безсилна дори да му налее кафето, тъй че брадатият гост трябвало сам да се обслужва.

— Какво има? — попитал той нежно, додето наливал и нейната чаша.

— Изидор! — изхлипала тя през сълзи.

Той я прегърнал.

— Изидор — запитала тя, — но къде беше толкова време?

Мъжът, сякаш изведнъж зашеметен, оставил чашата си на масата — просто бил отвикнал да е женен, — изправил се и с ръце в джобовете отстъпил към един розов храст.

— Защо не прати поне една картичка? — запитала тя отново.

След тези думи Изидор безмълвно издърпал от слисаните деца тропическия шлем и с отривисто, обиграно движение го наложил на главата си — зрелище, което оставило незабравимо впечатление у децата за цял живот: папи с тропически шлем и кобур, всичко не само истинско, но и явно износено от употреба! А когато съпругата добавила:

— Знаеш ли, Изидор, наистина не биваше да правиш това! — Изидор почувствал, че му е дошло до гуша от домашен уют, измъкнал (отново с отривисто, обиграно движение, предполагам) револвера от кобура и отправил три изстрела точно в средата на пухкавата, още неначената и украсена със захарен каймак торта, което, както навярно всеки може да си представи, предизвикало значителна свинщина.

— Но, Изидор! — изпищяла съпругата, тъй като пенъоарът ѝ бил изпръскан от горе до долу с каймак и ако невинните деца не били свидетели на това посещение, продължило впрочем не повече от десет минути, тя щяла да сметне всичко за халюцинация.

Наобиколена от петте си деца, подобна на Ниоба^[1], тя видяла само как Изидор, без каквото и да било чувство за отговорност, преминал с нехайни крачки през градинската порта, с невъзможния тропически шлем на главата. След преживяното душевно сътресение бедната жена вече не можела да зърне торта, без да си спомни за Изидор. Всички познати живо ѝ съчувствали и на четири очи (общо взето, не по-малко от осемнадесет чифта очи) я съветвали да поиска развод. Ала безстрашната жена не губела надежда. Наистина, виновността на Изидор не подлежала на съмнение. Но тя очаквала неговото разкаяние, посветила се изцяло на петте деца, създадени от

Изидор, и цяла година като същинска Пенелопа отблъсквала предложенията на младия адвокат, който я посещавал не само от служебни подбуди и я подтикваше към развод.

И наистина, след като изминала една година и отново настъпил рожденият ѝ ден, Изидор се завърнал, седнал на масата, след като поздравил, смъкнал засуканите си ръкави и пак позволил на децата да си поиграят с тропическия му шлем. Ала този път щастието им да имат баща не траяло и три минути.

— Изидор! — възкликнала съпругата. — Но къде беше пък сега!

Изидор се надигнал — този път без да стреля, слава богу, дори не отнел на невинните деца тропическия шлем — не, той просто станал, засукал обратно ръкавите си и прекрачил прага на градинската порта, за да не се върне никога вече.

Молбата за развод бедната съпруга подписала не без сълзи, но така или иначе това трябвало да стане, още повече че Изидор не се обадил в законния срок. Така аптеката му била продадена, с втория си мъж съпругата заживяла в скромност и въздържание, а след като изминал предвиденият от закона срок, бракът бил официално скрепен от службата за гражданско състояние — накратко, всичко влязло отново в релсите, което било особено важно за подрастващите деца. Отговор на въпроса, къде папи е прекарал остатъка от земния си живот, не дошъл никога. Нито веднъж не получили дори илюстрирана картичка. А мами и не желала децата да разпитват много-много; та нали самата тя никога не получила от папи отговор на своите въпроси...

1954

[1] Ниоба (мит.) — древна фригийска царица, майка на седем сина и седем дъщери, които Аполон и Артемида избили със стрели, защото Ниоба в гордостта си обидила майка им Лета, като я нарекла бездетна; в нещастията си Ниоба се превърнала в сълзяща скала. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.